

Z A P I S N I K
sa 74. sjednice
Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 20. jula 2020. godine

Sjednica je počela u 13.00 časova.

Sjednici je predsjedavao Andrija Nikolić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Luidž Škrelja, dr Dragutin Papović, Nada Drobniak, Ervin Ibrahimović, Nela Savković Vukčević, Miloš Nikolić i Jovan Jole Vučurović.

Sjednici je, takođe, prisustvovao Milorad Šćepanović, kandidat za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Moskvi.

Sjednici su prisustvovali službenici Odbora: sekretar mr Jasmin Bojadžić i savjetnica Iva Lakićević.

Za sjednicu je jednoglasno usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- 1. Davanje mišljenja o Miloradu Šćepanoviću, kandidatu za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Moskvi.**

Prva tačka dnevnog reda: *Davanje mišljenja o Miloradu Šćepanoviću, kandidatu za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Moskvi.*

Nakon uvodnih napomena predsjednika Odbora Andrije Nikolića povodom predloga Vlade Crne Gore da se Milorad Šćepanović postavi za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Moskvi, Šćepanović je predstavio plan svoje predstojeće misije i budućeg rada u Rusiji.

U uvodnom dijelu izlaganja Šćepanović je kazao da mu kandidatura za ambasadora u Ruskoj Federaciji predstavlja veliko priznanje. Kroz dugogodišnji rad u multilateralnoj diplomatiji kao profesionalni diplomata, kako je kazao, imao je priliku da prati ulogu, djelovanje i politiku Ruske Federacije na međunarodnom planu, uz osvrt na odnose sa Crnom Gorom. S obzirom na profesionalno iskustvo, kazao je da se nada da će biti u prilici da odgovori realnim okolnostima i zahtjevima koji se postavljaju pred crnogorskog ambasadora u Ruskoj Federaciji.

U nastavku, govorio je o aktuelnim relacijama Crne Gore i Rusije, te kazao da se u viševjekovnoj istoriji odnosa dvije zemlje, nalazimo u periodu najmanje razvijene saradnje.

Za Crnu Goru je od izuzetnog značaja priznanje njene nezavisnosti 2006. godine od strane Rusije i to je period veoma dinamičnog razvoja odnosa i intenziviranja saradnje u svim oblastima. Taj period koincidira sa prvom fazom spoljnopolitičkog profilisanja Crne Gore, saglasno njenim deklarisanim političkim prioritetima na spoljnom planu koji se vezuju za evropske i evroatlantske integracije. Nakon te prve faze, počelo je zaoštavanje odnosa i saradnje na političkom planu, a što je bilo u vezi sa intenziviranjem procesa pristupanja Crne Gore NATO-u.

Ne postoji zemlja kojoj nije u interesu da ima što je moguće bolje odnose sa jednim takvim akterom svjetske politike kao što je Ruska Federacija, kazao je Šćepanović. Istakao je da bi u fokusu njegovog rada bilo pridobijanje sagovornika na ruskoj strani u cilju razumijevanja da postoje razlike u shvatanju nacionalnih interesa, te uvažavanja nečijeg suvereniteta, integriteta i prava izbora sopstvenog puta. Mnogo je elemenata koji ukazuju na postojanje prostora za saradnju. Ne treba odustajati od napora za stvaranje pretpostavki za obnovu dijaloga, mogućih pravaca saradnje uz uvažavanje legitimnih interesa sa obje strane. Šćepanović je istakao da bi u fokusu njegove diplomatske misije u Moskvi bilo podsticanje dijaloga i razmjene mišljenja u političkim strukturama, kako bi se napravila povoljnija atmosfera u cilju normalizacije odnosa, te naglasio da je Rusija je Crnoj Gori jedan od glavnih turističkih partnera.

Kandidat Šćepanović govorio je i o važnosti pralamentarne saradnje dvije zemlje koja je od obnove nezavisnosti Crne Gore dovela do formiranja grupa prijateljstva, realizovale su se i značajne posjete, da bi ulazeći u zonu pogoršanja političkih odnosa došli do zastoja u zvaničnoj komunikaciji između parlamenata. Kako je istakao, njegov angažman kao ambasadora bio bi usmjeren i na obnovu parlamentarne saradnje koja bi bila u funkciji ukupnog poboljšanja odnosa.

Velika je potreba i interes Crne Gore da normalizuje odnose sa Ruskom Federacijom, te da dostigne zadovoljavajući nivo saradnje. Na multilateralnoj ravni se očuvala ne samo komunikacija, već i određeni oblici saradnje. Značajna uloga Rusije na spoljnopolitičkom planu, kada je riječ o suočavanju sa pandemijom novog koronavirusa, njen odnos prema tom globalnom izazovu kao i potreba da se očuva i unaprijeđuje međunarodna saradnja, multilateralni prilaz, očuvanje međunarodnih institucija i instrumenata u cilju suočavanja sa izazovom pandemije ukazuje na njenu konstruktivnu ulogu.

U dijelu predviđenom za pitanja i komentare poslanik Jovan Vučurović kazao je da samo nova vlast u Crnoj Gori može doprinijeti poboljšanju odnosa sa našim vjekovnim saveznikom Rusijom, karakterišući izlaganje kandidata Šćepanovića kao partijski stav o Rusiji i njenoj politici u odnosu na Crnu Goru. Kazao je da je čudno govoriti o ruskim turistima, a pokazuje se neprijateljstvo prema Rusiji kroz učestvovanje u sankcijama prema toj državi. Vučurović je kazao da je kandidat za ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, na 41. sjednica Savjeta za ljudska prava Ujedinjenih nacija u Ženevi, vrijeđao đakona Srpske pravoslavne crkve Konstantina Dojića, nazvao SPC političkom organizacijom, te podržao otimanje svetinja Srpske pravoslavne crkve. Stim u vezi, kandidaturu Milorada Šćepanovića za ambadorsku poziciju u Rusiji definisao je kao provokaciju jer, kako je kazao, napad na SPC je napad i na Rusku pravoslavnu crkvu, koja jedna od najznačajnijih institucija u Rusiji.

Ovakvo postavljenje Vlade crne Gore je jasna poruka da ne želi poboljšanje odnosa sa državom koja je očuvala Crnu Goru u jednom istorijskom trenutku.

Poslanik Ervin Ibrahimović pozdravio je kandidaturu g. Šćepanovića za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, kao iskusnog diplomate sa veoma bogatim diplomatskim iskustvom, uz konstataciju da se tim rješenjem šalje jasan signal Moskvi da naša država želi jačati tradicionalne odnose sa Rusijom. Ibrahimović je uputio pitanje g. Šćepanoviću da li misli da nakon pobjede na izborima koalicije koja je na vlasti u Crnoj Gori naša država može biti optimistična kada je jačanje odnosa sa Ruskom Federacijom u pitanju.

Za riječ se javio i poslanik Luidž Škrelja koji je poželio uspjeh g. Šćepanoviću u budućem radu, te izrazio optimizam kada je riječ o poboljšanju odnosa sa Ruskom Federacijom.

Poslanica Nada Drobnjak istakla je da je saglasna sa poslanikom Ibrahimovićem u konstataciji da Crna Gora šalje jasnu poruku Ruskoj Federaciji da želi uspostavljanje mnogo boljih odnosa, šaljući g. Šćepanovića za ambasadora u Moskvi. Kazala je da će dijalog i razmjena mišljenja promijeniti atmosferu i učiniti je povoljnijom na obostrano zadovoljstvo i interes. Saglasila se sa kandidatom Šćepanovićem da treba potencirati saradnju u oblasti kulture i obrazovanja, jer je to prostor u kojem se uspostavljaju najdugotrajnije veze. Drobnjak je naglasila da je turizam, takođe, važno pitanje i za Crnu Goru i Rusiju, te da vjeruje da će u tom smislu promovisati našu državu na pravi način. Izrazila je zadovoljstvo što Crna Gora ima diplomate kalibra kakav je g. Šćepanović.

Kandidat Šćepanović u komentaru na izlaganje poslanika Vučurovića, naglasio je da navodi koji se odnose na 41. sjednicu Savjeta za ljudska prva Ujedinjenih nacija u Ženevi ne odgovaraju činjenicama. Kako je kazao, bio je onemogućen kao organizator da iznese svoje stavove, a da je u neformalnoj dijelu nastavljeno provociranje od strane pomenutog sveštenika. U odnosu na Zakon o slobodi vjeroispovijesti kazao je da ako se činjenično ne dešavaju stvari zbog čega se aktuelna vlada optužuje, onda se iste ne mogu stavljati na njen teret. Primjena i praksa će pokazati šta stoji iza pomenutog zakona i da li postoje neke druge namjere. Istakao je da se trebaju uvažavati razlike, te da ima prostora za razvijanje saradnje. Šćepanović je kazao da ima višedecenijske odnose sa ruskim zvaničnicima te konstatovao da činjenica što je dobio agremen za dvije nedjelje, što je jedinstven slučaj, ima simboliku i pozitivne signale. Naglasio je da je potrebno da svi društveni akteri u Crnoj Gori ulože napore u cilju obnavljanja dijaloga, te da je optimista da će Rusija shvatiti realnost Crne Gore i njenih opredjeljenja.

Poslanica Nela Savković Vukčević istakla je uvjerenje da će kandidat Šćepanović uspjeti u svojoj misiji da predstavi nacionalne interese i sve ono što su kulturne, istorijske i duhovne posebnosti Crne Gore, te da će Rusija shvatiti da borba zemalja za svoje interese ih ne kvalifikuje kao neprijateljski raspoložene prema drugima. Izrazila je očekivanje za pristup ruskim fondovima i arhivima kada je u pitanju kulturna, naučna i obrazovna građa.

Poslanik Dragutin Papović kazao je da Šćepanović kao kandidat za ambadorsko mjesto Crne Gore u Moskvi zaslužuje podršku Odbora imajući u vidu njegovu bogatu biografiju. Istakao je da, kada su odnosi sa Rusijom u pitanju, Vlada Crne Gore ne igra presudnu ulogu

jer Crna Gora trpi takav odnos Rusije zbog njenih odnosa sa Evropskom unijom i Sjevernoatlantskim savezom. Naša zemlja kao NATO članica i zemlja kandidat za članstvo u Evropsku uniju usaglasila je svoju politiku prema Rusiji u skladu sa onim što su zvanične politike pomenutih organizacija. Kako je kazao, Crna Gora želi najbolje odnose sa Rusijom kao i nemiješanje u unutrašnje stvari naše države. Crna Gora ima manji dio odgovornosti jer želi da vodi autonomnu, nezavisnu spoljnu i unutrašnju politiku što se uvijek ne poklapa sa interesima Rusije, te da uprkos našim najboljim namjerama često ne možemo da dođemo do željenog odnosa. Posao će biti težak ali nema sumnje da će kandidat Šćepanović, kao iskusan diplomata, znati kako se snaći pred izazovima.

Kandidat Šuković kazao je da je svjestan delikatnosti situacije, ali da će uložiti sve napore kako bi odnosi dvije zemlje krenuli uzlaznom putanjom, te se obnovila saradnja u obostranom interesu. Tok odnosa zavisi od obje strane, ali u većoj mjeri od Rusije, jer tu treba doći do promjene u tretiranju Crne Gore. Naglasio je da će tokom svog rada imati u vidu interes crnogorskog društva, te da će politika koja se utvrđuje u zvaničnim institucijama Crne Gore biti njegov orijentir, kao što je to slučaj sa diplomatskim predstavnicima svih zemalja.

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić kazao je da kandidat Šćepanović ima ozbiljno diplomatsko iskustvo. Apostrofirao je da je pred njim zadatak visokog diplomatskog senzibiliteta, imajući u vidu poremećenost odnosa, prije svega na globalnoj sceni, a onda i Crnu Goru koja se našla na toj liniji međusobnih udara i zbog toga dodatno trpi više nego zbog činjenice da s jedne ili sa druge strane postoji neposredna želja da se ti odnosi naruše. Podsjetio je na posjetu predsjednika vlade Đukanovića Vašingtonu i razgovoru u Bijeloj kući, kada je tokom sastanka sa potpredsjednikom Bajdenom saopštio da Crna Gora želi da finalizuje svoj put u NATO, nakon čega se oglasilo saopštenjem Ministarstvo vanjskih poslova Ruske Federacije gdje se takva izjava ocjenjuje kao dio neprijateljske politike prema Moskvi, što je jasno da se mora pažljivo voditi računa na koji način rasplesti zamršenu mrežu međudržavnih odnosa.

Nikolić je, takođe, istakao da nije prvi put da Rusija organizuje opoziciju u Crnoj Gori. Svi protagonisti državne politike Crne Gore imali su u ključnim fazama svojih političkih karijera u početku prećutnu ili javnu podršku Petrograda odnosno Moskve, da bi u nekim presudnim trenucima snažnijeg zaokruživanja državnog suvereniteta, odnosno formulisanja agresivnije prozapadne politike, gubili podršku s namjerom da se taj kurs državne politike osujeti. Sada smo, kako je kazao, u fazi kada već nekoliko godina traje zahlađenje i kada je potrebno uspostaviti opet elementarno funkcionisanje. Među građanima Crne Gore kao i među ključnim nosiocima politike u Crnoj Gori postoji zainteresovanost da se ti odnosi poprave, ali to nije dovoljno jer velike sile imaju svoje interese i one ispostavljaju fakturu eventualnog međudržavnog izmirenja, tako da je sada ključni potez na strani Ruske Federacije. Uprkos činjenici što je Crna Gora NATO članica i buduća članica Evropske unije, odnosi između dvije države mogu biti kvalitetni. I među članicama EU i NATO nalaze se zemlje sa kojima Rusija ima i strateške i prijateljske odnose. Nikolić je pitao kandidata Šćepanovića o ekonomskim parametrima, odnosno deficitu koji po tom osnovu trpi naša ekonomija zbog zamrznutih političkih odnosa prije svega kroz izvoz plantaža i drugi važan segment punjenja budžeta kroz snažno prisustvo ruskih turista u Crnoj Gori.

Nakon izlaganja predsjednika Odbora Nikolića, poslanik Vučurović kazao je da se još jednom čuo neprijateljski stav vlasti u Crnoj Gori prema Rusiji, te neistinu da je Rusija na neki način organizovala opoziciju. Kazao je da emocije između Crne Gore i Rusije nijesu plod nečeg neracionalnog i neistinitog, već vjekovne saradnje dvije zemlje, dok prema nekim državama koje pokušavaju da nam se predstavljaju kao prijateljske, te emocije ne postoje.

Tragom komentara poslanika Vučurovića, Nikolić je kazao da su glavni organizatori uličnih protesta u Crnoj Gori u susret izborima 2016. godine skoro pa redovno bili gosti visokih adresa počev od ruske dume do ključnih političkih partija, sa tih susreta slate su poruke da Ruska Federacija stoji iza njih, te da ih apsolutno podržava u njihovoj ambiciji da promijene vlast u Crnoj Gori i da osujete prozapadni kurs. Ako iz takvih susreta koji imaju zvaničnu konotaciju nema zvaničnog demanta od strane Ruske Federacije i njenih oficijelnih zvaničnika, onda se to uzima kao oficijelna podrška jednoj strukturi politike u Crnoj Gori. Ne postoji zvanična komunikacija između Moskve i Podgorice, ne zahvaljujući orijentaciji Crne Gore već zahvaljujući orijentaciji Ruske Federacije. Kada šef vanjskih poslova jedne tako moćne i snažne države na globalnoj sceni kao što je Rusija kaže da ste izdali interese njegove zemlje, onda je to jasna poruka, jer predsjednik države može da izda samo nacionalne interese države čiji je predsjednik.

Poslanik Vučurović, citirajući riječi ministra vanjskih poslova Ruske Federacije, kazao je da se govori o ličnostima a da se ne targetira narod.

Predsjednik Odbora Nikolić, odgovarajući na komentar poslanika Vučurovića, kazao je da je 2007. godine bio sastanak Đukanovića i Putina u Sočiju, kada je tadašnji predsjednik Vlade Crne Gore obavijestio Putina da je namjera Crne Gore da postane članica Evropske unije i NATO-a. Ni tada nije bilo zvaničnog protivljenja jednoj takvoj orijentaciji do momenta kada je došlo do poremećaja na globalnoj sceni, prije svega između Rusije i NATO-a.

Kandidat Šćepanović, na temu ekonomske saradnje sa Rusijom, kazao je da su se u ranijim periodima prosperitetnijih odnosa cifre kretale između šest i deset miliona, što je za Crnu Goru bilo veoma značajno. Kazao je te da je udio ruskih turista turističkom momentu u Crnoj Gori veoma visok, te da se nada da će se odnosi na svim poljima sa Rusijom unaprijediti.

Članovi Odbora za međunarodne odnose i iseljenike su većinom glasova, sa sedam glasova „za“, i jedinim glasom „protiv“ podržali predlog da se Milorad Šćepanović postavi za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Ruskoj Federaciji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Moskvi.

Odbor će o pozitivnom mišljenju zvaničnim putem, u najkraćem roku, obavijestiti Predsjednika Crne Gore.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 14.45 časova.

SEKRETAR ODBORA
mr Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA
Andrija Nikolić